

POMENEK S POŠTARJEM

Po Savskem naselju dan na dan

Od bloka do bloka, od vhoda do vhoda po Savskem naselju že 24 let hodi poštar FRANC KRALJ. Menda ni stanovanja katerega še ni obiskal s pismom, kartico ali s kakšnim nezaželenim računom. Le kdo ga ne pozna, od najmlajših do najstarejših krajanov Savskega naselja?

Dolg in enakomeren korak, torba včasih bolj, včasih manj polna, vendar vedno na istem ravnini. Vsak dan isto že 24 let, pa mu vendar prijazna beseda in značilen nasmev v vsem tem času nista zamrla. Franc Kralj se spominja, da je bilo 1958. leta, ko je začel z dostavo v Savsko naselje. Ulice še niso bile točno označene in tudi nabiralnikov ni bilo po vseh hišah. Naslovi so bili nepopolni kot npr.: ime in priimek, Linhartova, blok 5 Savsko naselje. Ta blok pet pa je imel tudi pet vhodov in vsak vhod pet nadstropij. Koliko stolpnic je bilo potrebno prehoditi, da je pošiljka prišla v prave roke. Tudi prebivalcev je bilo takrat več kot jih je danes, pravi Kralj. Bile so mlajše in bolj številne družine, danes pa so se mladi odselili in sta ostala v stanovanju marsikje le po dva člana. Vendar poti so ostale iste, pošiljko je treba dostaviti, pa če je v stanovanju pet članov ali samo eden.

Bolj ali manj podobno delo in dolgoletni staž pa sta Kralju prinesla tudi marsikatero izkušnjo. Poštarsko delo mora biti zanesljivo in natančno in kot pravi Kralj »predpisi so eno, želje strank pa

drugo, obema ugoditi pa je zelo težko«. Pogosto se zgodi, da stranke ni doma, sosedje pa pošiljke s podpisom nočejo sprejeti; razumljivo – pošiljka mora nazaj na pošto. Tu pa je že slaba volja stranke, češ, zakaj ni oddal pri drugem sosedu, da ne bi bilo potrebno hoditi na pošto. S takimi in podobnimi problemi se Kralj redno srečuje na svojem terenu, pa vendar jih z dobro voljo neko rešuje v obojestransko zadovoljstvo.

Mlada generacija, pravi Kralj, se težko odloča za poklic raznašalca. Ni jim preveč všeč hoditi s torbo na rami ob vsakem vremenu, ogibajo se odgovornosti zaradi poslovanja z denarjem. Okrog prvega v mesecu je resnično več dela zaradi raznašanja pokojnin, tudi delovni urnik se v teh dneh podaljša.

Pa vendar je Franc Kralj navkljub vsemu s svojim poklicem zadovoljen. Vesel je s tistimi, ki jih s pošiljko razveseli, resno se poslovi kadar prinese neveselo novice, prav tako kot bi že pod prsti čutil njeno vsebino. Nasmeje se deključu za katerega ve, da težko pričakuje pošto od svojega drugega ...

Da, tako je, če poznaš ljudi in če oni poznajo tebe, potem temu sledi tista prijetna domačnost. Prav zaradi tega verjetno Francu Kralju tudi njegova torba ni težka, pa naj se pripelje s kolesom ali pride peš.

IVANKA POLANEC

Franc Kralj

Foto: I. P.

PIONIRJI PIŠEJO:

Odnos do družbene imovine

V našo stolpnico smo se vselili pred desetimi leti. Očka in mamica mi večkrat pripovedujeta, kakšna je bila takrat. Okolica je bila še neurejena, stolpnica pa nova in cela. Nič ni bilo pokvarjenega niti polomljenega. Čez nekaj časa so uredili tudi okolico. Zasadili so dreveda, posejali travo in asfaltirali parkirišča.

Danes se zelo vidi, da je stolpnica stara deset let. Ne toliko zaradi tega, ker je stara, ampak zaradi malomarnosti stanovalcev. Naj naštejem: vhodna vrata stolpnice nimajo ključavnice, stene so poččkane, gumbi v dvigalu so sežgani, nekateri zvonci na domofonu ne delajo, ker nimajo gumbov, in podobno. Ko je bil očka predsednik hišnega sveta, se je zelo trudil, da bi stolpnica in okolica ostala lepa. Vendar je bil razočaran. Veliko stanovalcev se obnaša tako, kot da se jih nič ne tiče, kje živijo. Čez lepe zelenice so naredili bližnjice do parkirišča, avtomobile parkirajo kar na zelenicah, smetijo v stolpnici in okoli nje.

Ne razumem, zakaj se tako obnašajo, saj to je vendar last nas vseh. Skrbeti moramo za to našo družbeno imovino. Očka pravi, da ga je včasih sram, če pride kdo na obisk. Lahko si misli, kakšni ljudje živijo tukaj.

Pri nas je včasih čistilna akcija, katere pa se udeležujejo le nekateri otroci. Očistimo okolico, a kaj pomaga, ko je naslednji dan spet vse po starem. Papirčki in smeti ležijo povsod. Očka se ne upa parkirati pod balkoni, ker mu je nekdo nekoč vrgel na avto juho z rezanci in jogurt.

Rada bi, da bi bil tudi pri nas tak red in odnos do okolice kot v sosednjih naseljih. Potem bi bilo prijetneje stanovati tukaj.

MAJA POGAČAR, 5. b
o. š. Boris Kidrič

POSEBNA OBLIKA IZOBRAŽEVANJA

»Debatna srečanja« radioamaterjev

Radioklub TRIGLAV – YU 3 APR, ki šteje že 300 članov, je med svoje poglavitne naloge uvrstil tudi izobraževanje. Tako je že organiziral tečaj za radioamaterje – operatorje, ki se je začel pred mesecem dni in ki ga obiskuje okoli petnajst mladih, ki se žele naučiti telegrafije in usposobiti za delo na amaterskih frekvencah. Enak tečaj pa bo klub organiziral tudi za tiste radioamaterje, ki že imajo nekaj predznanja in izpit »E« kategorije, kar jim omogoča postavitev lastne UKV postaje. Ti bodo lahko preko svojih sprejemnikov spremljali tečaj telegrafije na frekvenci 145.775 MHz. Tečaj, ki bo ob torkih in četrkih od 18.00 do 19.00, bo vodil Oton Kurent – YU 3 TON.

Razen tečajev pa bo RK Triglav organiziral še »debatna srečanja«, posebno obliko izobraževanja za radioamaterje, na katerih bodo naši najboljši strokovnjaki odgovarjali na vprašanja s področja elektronike, radioamaterstva in zvez. Kot objavljaljo v klubu, bo dobil odgovor vsakdo, pa naj zastavi še tako »zahtevno« vprašanje. Prvo tovrstno srečanje bo v ponedeljek, 6. decembra, v Gasilskem domu na Vojkovi 19 ob 18. uri. Na njem bodo radioamaterji lahko zvedeli prav vse o antenah, napajalnih vodih in prilagoditvah anten. Jasno, da bo lahko vsak sodeloval v razpravi z vprašanji, kar bo delo srečanja še posebej čar. Na tem prvem predavanju bo poudarek na UKV amaterskih antenah, saj je to vprašanje, ki zanima najširši krog radioamaterjev.

J. K.

Športna značka za cicibane

216 malih Bežigradjanov, ki obiskujejo malo šolo, a niso vključeni v redno otroško varstvo, bo z novim letom začelo, kot pravijo strokovnjaki, »osvajati elemente športne značke« ali preprosteje, naučili se bodo osnov smučanja ali plavanja, kolesarjenja, iger z žogo in kotalkanja, obiskali pa bodo tudi bližnje hribe.

Z organiziranjem »športne značke 1« bodo občinska Zveza telesnokulturnih organizacij, Zveza prijateljev mladine, samoupravna interesna skupnost otroškega varstva, Zavod za šolstvo Slovenije in občinski komite za družbene dejavnosti zapolnili vrzeli obvezne predšolske telesne vzgoje za otroke, ki niso v vrtcih. To področje je bilo do sedaj žal vedno le na papirju in v praksi pa ni nikoli zares zaživilo, kot bi moralo. Del programa – izlete in igre z žogo bodo opravili otroci skupaj s svojimi starši, o čemer bodo mamice in očki pravočasno obveščeni na roditeljskih sestankih v vrtcih. Otroci bodo morali izbrati tudi eno od disciplin – ali plavanje ali smučanje. Cicibanovo športno značko bo za zunanje otroke organiziralo devet oddelkov bežigradjanskih Vzgojno varstvenih organizacij – Jelka, Ciciban, Črnuče in Mladi rod.

V. Z.

pisma bralcev

Hvala za trud

Stanovalci stolpnice Šarhova 28 smo vse leto uživali v lepoti skrbno negovanih gredic, ki sta jih uredili Judežema mama – Marija in Korla Rozi.

Spomladi sta iz lastnih sredstev nakupili vse vrste sadik, tako da je pred stolpnico cvetelo vse leto. Ob dolgoletni suši sta prenašali težke posode z vodo in zalivali. Večina nas je šla na dopust, naši »vrtnarici« pa sta dežurali doma, da nam sonce in suša nista uničila »domačega vrta«. Pa tudi sicer skrbita za hišo, da je vse v redu ko smo v službi. Od časa do časa počistita še tiste kotičke v stolpnici, ki so po navadi in v velikih objektih problematični. Hišnica, ki je zaposlena, je sicer pridna, vendar vsega le ne zmoro sama. Njuno sodelovanje ji je v vzpodbudo, da lažje prenaša breme velike hiše.

Marija in Rozi sta upokojenki. Za svoje delo ne pričakujeta plačila, niti zahvale. Želita si le cev

za vodo, da ne bo treba nositi težkih posod iz kleti, kadar zalivata rože.

Stanovalci smo jima neizmerno hvaležni. To gotovo čutiš, čeprav tega nihče ne izrazi na glas. Rozi stanuje v enajstem nadstropju, vendar ni osamljena. Pred hišo ima veliko dela in stanovalci jo toplo pozdravljajo. Če bi bilo potrebno, če ne bi mogla hoditi – saj dvigala lahko odvedo, bi jo fantje nesli po stopnicah na rokah. To je mogoče čutili v odnosu do njenega in Marijinega dela, do gredic in do vsega kar storišta zato, da nam je lepše.

Stanovalci obema želimo veliko zdravja, da bi še naprej vzdrževali »naš vrt«, ki nas razveseljuje in združuje, saj tako nimamo veliko časa drug za drugega. V stolpnici nas je kar za povprečno slovensko vas. Slovenci pa imamo radi vrtove, tudi če je to le nekaj kvadratnih metrov pred stolpnico.

Rozi in Marija še enkrat hvali!
STANOVALCI ŠARHOVE 28

ŠE ENKRAT:

Tudi drugi »kralji«

Pod tem naslovom ste 13. septembra objavili članek Janka Muleja. Članek je v celoti uglašen na obrekovanje. Naj navedemo nekaj že kar bradatih resnic.

Svet za finance pri skupščini občine Ljubljana Bežigrad je na priporočilo odgovornega projektanta in Ljubljanskega urbanističnega zavoda, dne 10. novembra 1970 – torej pred dvanajstim leti – sklenil, da se gradbeni ostanki zemljišča par. št. 631/3, po novi izmeri 630/7, pripojijo naši stavbni parceli.

Verjame, da je pod določenimi pogoji mogoča tudi boljša izraba te krpe zemlje. Seveda pa to ni tisto, kar miška Janka Muleja. Ko mi očita prisvajanje – njemu je tuje – in bogatenje, spretno zamoči, da si je – še ne dolgo tega – prizadeval pridobiti pravico uporabe prav na tej krpi zemlje.

Na treh starih izrodelih jablanah sem lani dobil nekaj manj kot eno gajbo plodov. Letos, ko je rodilo vse razen kamna, je bilo boljše, kar pa za zdravo mislečega

človeka sploh ni važno. Čeprav ta krpa zemlje ni bila nikoli pod upravo podjetja Soseska, mi J. Mulej očita, da »uživam maso Soseskinega sadja.«

Drugi podobni ostanki, ki se ga neurejenega vsi branjajo, mi je izvršni svet skupščine občine Ljubljana Bežigrad pogodbeno dodelil s sklepom z dne 19. junija 1978. Po odstranitvi smetišča, na katerem je končalo vse, kar je imel kdo odveč in sanaciji zemljišča, nastajo sedaj smreke in drugo parkovno drevje v zadovoljstvo krajanov, ki so mi ponujali pomoč pri odstranitvi smetiščne sramote in ureditvi zelenice.

Zazidalni načrt je pač moral biti z nečim zaključen. Če bi bilo drugače bi bili narisani parkirni prostori na tem ostanku v petnajstih letih – vsaj toliko je star načrt – že prav gotovo zgrajeni.

Na dolžini vsega 38 korakov so štirje zavoji, dva leva in dva desna. Na polovici te razdalje pa še štirje priključki hišnih vhodov, teren je nagnjen in napet. Tudi če odmislimo prometno varnost in stroške zavarovanja pred meteorno vodo oz. hudourniški nalivi, je gradnja uličnih parkirišč za podnajemnike – lastniki hiš imajo svoje garaže – vsaj preučenjska, ko pa imamo na širšem ljubljanskem območju še doma-

čije brez vode in elektrike. Sicer pa parkirni prostori lahko naši hiši samo koristijo, morebitni »posiljeni urbanizem« pa tudi »politizmu« ne more škoditi.

Janko Mulej mi v istem članku očita, da sem zgradil hišo na črno, ker stoj polovica hiše na družbeni zemlji.

Nevede in nehote je bil objekt naše hiše pomaknjen za dva metra proti vzhodu. V poročilu Ljubljanskega urbanističnega zavoda za Skupščino občine Ljubljana Bežigrad pa je zapisano: »...ker je predmetna parcela končna s tem ne spremeni koncepta celotne zazidave.«

Popolnoma nekaj drugega pa je, ko so Janku Muleju zgradili VEDE IN HOTE dvodružinsko enonadstropno hišo z odmikom, ki je bil predpisan za tipsko enodružinsko hišo in v celoti v nasprotju z – kot sam priznava – »veljavnim urbanističnim načrtom«.

ANDREJ CVETKO

PRIPIS UREDNIŠTVA:

O »kraljih na Betajnovi« smo dobili še eno pismo Andreja Baloča in še eno pismo Janka Muleja. K razpravi ne prispevata ničesar bistveno novega; oba sta že imele priložnost, da sta nekateri začevne pojavnosti tudi v »Zboru občanov«.

O spornih parcelah v Podborštu je sklepal tudi izvršni svet občinske skupščine; poročilo smo objavili v »Zboru občanov« 26. oktobra.

Zaključujemo pisanje o »kraljih na Betajnovi«. Morebitne spore naj prizadeti poravnava je v okviru krajevne organizacije SZDL.

Zgodba o plinu

Prišel je občan v krajevno skupnost in vprašal kje lahko dvigne bone za plin. Vprašali smo ga, v katero krajevno skupnost spada, pa ni vedel. Zahteval je samo bone za plin. Funkcionarja krajevnih skupnosti sta mu lepo odgovorila, da tistemu, ki ima mestni plin, ne pripada bon za plinsko jeklenko, kot so povedali na občini. Občan se je začel nesramno obnašati. »Samo sedite tukaj, za kaj pa vas plačujemo,« je dejal funkcionarjema krajevnih skupnosti.

Zaradi pomanjkanja nekaterih artiklov je med ljudmi premalo solidarnosti, preveč egoizma po načelu: samo da imam jaz, za druge me nič ne briga kje bodo dobili! Takšni ljudje se premalo zavedajo, da so tudi oni del KS.

M. C.

PRI OTROCIH

Navidezni prihranek

Preživljanje prostega časa naših najmlajših je odraslim v prene-kateri krajevni skupnosti še vedno deveta briga. Celo tisti, ki bi morali prvi poskrbeti za organizirano delo z otroki, ostajajo žal le »papirnati člani« Društva prijateljev mladine, ki so jih po terenu hiteli ustanovljati zato, ker so pač morala biti ustanovljena. Društva zaradi društev in ne zaradi otrok. Delo z otroki ostaja na plečih manjšine entuziastov, staršev, ki »žrtvujejo« svoj prosti čas, pa tudi kakšen dinar in ki poiščejo vse mogoče poti, včasih tudi preko svojega delovnega mesta, da bi prišli do nujnega »materiala«, nekaj papirja, barv, svinčnikov ali kakšne druge malenkosti, ki pa otrokom in njihovim amaterskim popoldanskim mentorjem veliko pomeni.

Za kaj gre? Približno trideset otrok iz Ulice Hercegovske divizije že poldrugeto leto izdaja glasilo »Naš blok«, ki ga otroci čisto sami sestavijo, in opremijo z risbicami. Poleg tega so v tem času organizirali tudi 33 ur pravljič, povabili nanje mlade lutkarje iz krajevne skupnosti Brinje ter pisateljici Branko Jurco in Elo Peroci. In vse to čisto sami, seveda s pomočjo nekaterih staršev, ki imajo posluh za otroke, in s »rščico« Marušo Guček, ki jih vodi. Zataknilo se je šele letos, ko ni denarja za fotokopiranje – samo za material, saj jim delo opravi sosed zastopnik. Potrkali so na prenekatera vrata od hišnega sveta do krajevnega društva prijateljev mladine, denarja ali kakšne druge pomoči pa niso nikjer dobili.

Mogoče bomo privarčevali kakšen kilogram papirja na mesec, nekaj lepila, svinčnik ali barvico. Izgubili pa bomo zagrane ljudi, ki že zdaj delajo z minimalnimi sredstvi in nenazadnje prijetne urice z otroki, ki se bodo neorganizirano raztepli po sosedi ali žalostno čepeli doma.

VIDA PETROVČIČ

Pravljice za najmlajše

V soboto, 13. novembra, je osnovna organizacija Zveze socialistične mladine Triglav priredila v prostori hišnega sveta v Glavarjevi ulici uro pravljič in risank za najmlajše. Dvorana je bila polna, kar je dokaz, da bi mladi res potrebovali prostore za delovanje svoje organizacije. Tako bi bolj uspešno izpeljali program dela, začrtanega za obdobje 1982/83.

M. C.